

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра управління та адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

С.Г. Набока

«29» червня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ (за типом закладу)**
(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
(шифр і назва спеціальності)

предметної спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Інформатика)

(назва освітньої програми)

мова навчання українська

Розробники:

Набока О.Г. – доктор педагогічних наук, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Гончар Л.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри управління та адміністрування ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Колган Т.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри управління та адміністрування Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри управління та адміністрування (протокол № 10 від «9» червня 2023 р.).

Завідувач кафедри

управління та адміністрування

Л.В.Гончар

Погоджено групою забезпечення предметної спеціальності 014.09
Середня освіта (Інформатика)

Керівник групи забезпечення

А.В.Стьопкін

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

“29” червня 2023 р. , протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	<u>обов'язкова</u> / вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	1-й	
	Семестр	
	2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Лекції	
	14 год.	
	Практичні	
	16 год.	
	Лабораторні	
	– год.	
	Самостійна робота	
	60 год.	
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління закладами освіти» (за типом закладу) є опанування магістрантами освітньо-професійної програми «Середня освіта» (Інформатика) загальними і фаховими компетентностями, достатніми для здійснення ефективної діяльності керівника сучасного закладу освіти, розвиток системно-аналітичного мислення, організаторських та управлінських здібностей, формування квазіпрофесійного досвіду управлінської діяльності.

2.

**Матриця компетентностей, програмних результатів навчання,
результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни
(обов'язкових, вибіркових) «Управління закладами освіти» (за типом закладу)**

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти (в системі середньої освіти, фахової передвищої освіти), що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>СК2. Здатність використовувати інновації у</p>	<p>РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p> <p>РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.</p> <p>РН5. Описує методику розробки освітніх проектів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.</p> <p>РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p> <p>РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – словесні (лекція, дискусія, співбесіда тощо); – практичні (практичні заняття, кейси, розв'язання управлінських ситуацій); – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання есе, рефератів); – проектні (розроблення мініпроектів, робота у мінігрупах); – цифрові (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); – самостійна робота (розв'язання завдань) 	<ul style="list-style-type: none"> – усне та письмове опитування; – тестування; – оцінювання розв'язаних завдань, кейсів; – екзамен.

<p>професійній діяльності; застосовувати інноваційні освітні технології та методики навчання з предметної спеціальності у стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.</p> <p>СК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя; створювати власний професійний імідж, презентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.</p> <p>СК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу; враховувати різноманітність індивідуальних особистостей здобувачів освіти та взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).</p> <p>СК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p>	<p>РН 11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу; здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу в інклюзивному освітньому середовищі.</p> <p>РН 12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>РН 13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.</p>		
--	---	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Становлення та розвиток науки управління закладами освіти	14	2	2	-	10					
Тема 2. Заклади освіти в системі освіти України	14	2	2	-	10					
Тема 3. Теоретико-методологічні засади управління закладами освіти	14	2	2	-	10					
Тема 4. Заклад освіти як об'єкт управління	16	4	2	-	10					
Тема 5. Сучасні технології управління закладами освіти	16	2	4	-	10					
Тема 6. Управлінська діяльність керівника закладу освіти	16	2	4	-	10					
Разом:	90	14	16	-	60					

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Становлення та розвиток науки управління закладами освіти	2	
2	Заклади освіти в системі освіти України	2	
3	Теоретико-методологічні засади управління закладами освіти	2	
4	Заклад освіти як об'єкт управління	4	
5	Сучасні технології управління закладами освіти	2	
6	Управлінська діяльність керівника закладу освіти	2	
Разом		14	

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Історична ретроспектива та сучасні тенденції в управлінні закладами освіти	2	
2	Структура системи освіти України	2	
3	Особливості функціонування закладу освіти та управління ним	2	
4	Заклад освіти як відкрита соціально-педагогічна система	2	
5	Управлінські технології в освіті	4	
6	Керівник освітнього закладу – складові успішної діяльності	4	
Разом		16	

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Дослідження історичних етапів становлення закладу освіти, його управлінської структури	10	
2	Оцінка нормативно-правового забезпечення діяльності закладу освіти	10	

3	Підбір методологічних підходів для розроблення концепції управління закладами освіти	10	
4	Дослідження організаційної структури закладу освіти, органів управління ним	10	
5	Аналіз та відбір технологій управління закладами освіти	10	
6	Створення професійного портфоліо керівника закладу освіти	10	
Разом		60	

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни визначаються у балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання, затвердженими в ДДПУ, а саме за 100-бальною шкалою та національною п'ятибальною шкалою для заліків «зараховано», «незараховано»).

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

Для визначення критеріїв оцінювання для отримання заліку потрібно зважати на такі загальні положення:

на оцінку **«зараховано» (60-100 балів)** заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру;

оцінка **«не зараховано» (0-59 балів)** виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції

здійснюється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичного заняття здійснюється за такими критеріями:

під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття;

під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття;

у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами й математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.

Оцінювання рефератів та презентацій за визначеними темами здійснюється відповідно до таких критеріїв:

за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту, має бути ще не менше трьох джерел інформації);

за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на використану літературу та джерела;

за наявність змістовних висновків;

за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

У разі виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи тієї форми контролю знань кількість балів, яка виставляється здобувачу, може бути знижена:

- за неповну відповідь;
- за кожен неправильну відповідь;
- за невчасне виконання завдання;
- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточних контролів рівня знань здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання (у вигляді певної кількості отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем наприкінці кожного заняття до їхнього відома, виставляються в Журнал обліку роботи академічної групи та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Підведення підсумків поточної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється в період від останнього практичного та/або лабораторного заняття до дня консультації перед екзаменом із цієї дисципліни, підставою чого є графік екзаменаційної сесії. На останньому аудиторному занятті викладач має оголосити здобувачам вищої освіти відкрито (за присутності академічної групи) накопичені ними бали поточного оцінювання за результатами навчання з навчальної дисципліни, отримані під час лекційних, практичних та/або лабораторних занять, та за виконану самостійну роботу.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище.

Навчальна дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.

Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти.

Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Підсумкове оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни у формі заліку здійснює викладач, який проводив практичні та/або лабораторні заняття в академічній групі. Відомість успішності видається викладачеві в деканаті в день останнього аудиторного (практичного та/або лабораторного) заняття в групі і має бути закрита на останній день перед початком екзаменаційної сесії.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання здобувачів вищої освіти під час екзамену відбувається на останньому практичному занятті у формі тестування у системі дистанційного навчання (<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2156>).

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Адаптивні процеси в освіті: збірник матеріалів 6-го Всеукраїнського наукового форуму з міжнародною участю/ за наук. ред. Г.В.Єльнікової, М.Л. Ростюки Харків: Мачулин, 2021. Вип.3 160с.

2. Андрусюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 216 с.

3. Батченко Н. Якість вищої освіти в контексті синергії наукових підходів. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (Серія: педагогічні науки). 2017. № 3-4. С. 12-19. URL:<https://link-cut.com/w2Dz> (дата звернення 12.11.2020).

4. Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент: кол. монографія / за наук. ред. М.О. Кириченка, Л.М. Сергєєвої. Київ: Вид-во Ін-ту обдарованої дитини НАПН України, 2018. 440 с. URL: <https://link-cut.com/uy4y> (дата звернення: 20.05.1021).

5. Гречаник О.Є., Григораш В.В. Організація внутрішнього аудиту в закладі загальної середньої освіти: монографія. Харків: ТОВ Видавнича група «Основа», 2019. 144с.

6. Гриньов В. Технологія формування професійної культури майбутнього менеджера для нової української школи. Витоки професійної майстерності. 2019. Випуск 23. С. 54-58.

7. Григораш В.В., Хлебнікова Т.М., Хлебникова Т.Н. Формування готовності майбутніх керівників закладів освіти до ефективного управління на адаптивних засадах в умовах післядипломної педагогічної освіти. Адаптивні процеси в освіті: збірник матеріалів 6-го Всеукраїнського наукового форуму з міжнародною участю Громадська організація «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами» (м. Харків, 5-6 лютого 2021р.). Харків. 2021. С. 78-80.
8. Єльнікова Г.В. Сучасні проблеми взаємоадаптації суб'єктів управління освітніми системами Адаптивне управління: теорія і практика, серія «Педагогіка». 2018. № 5(9). URL:<https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/106/73> (дата звернення: 15.02.2021).
9. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 10.12.2020).
10. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 12.05.2021).
11. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 12.05.2021).
12. Закон України «Про Національну програму інформатизації» (від 16.10.2020р., № 74/98-ВР) URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.05.2021).
13. Карамушка Л.М., Шевченко А.М. Психологічні чинники та умови забезпечення психологічного здоров'я менеджерів освітніх організацій. Актуальні проблеми психології. Київ. 2017. Том I. Випуск 47. С. 22-29.
14. Карамушка Л.М., Карамушка Т.В. «Тренінгова програма «Професійна кар'єра та психологічне здоров'я освітнього персоналу». Організаційна психологія. Економічна психологія. Київ. 2019. Вип. №4 (18). С. 36-45.
15. Кравченко Г.Ю. Забезпечення якості підготовки магістрів за освітньою програмою «Управління навчальними закладами». Тенденції забезпечення якості освіти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 22 січня 2021 р). Дніпро: Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 148 – 151. URL: <https://researcheurope.org/wp-content/uploads/2021/01/re-22.01.2021.pdf#page=148> (дата звернення 14.04.2021).
16. Луначек В.Е. Педагогічний менеджмент: навчальний посібник. Харків: Видавництво ХарРІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
17. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навчальний посібник. Вінниця: ДоНУ імені Василя Стуса, 2018. 196 с.
18. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації. Харків: ТОВ

«Щедра садиба», 2017. 126 с.

19. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку в Україні I am running a few minutes late; my previous meeting is running over. ред. кол. В.Г. Кремень, В.І. Луговий. Київ: Педагогічна думка, 2016. 448 с.

20. Онишків З.М. Основи управління закладом загальної середньої освіти : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Тернопіль: «Навчальна книга «Богдан»», 2018. 192 с.

21. Топузов О.М., Калініна Л.М. Організаційні механізми управління закладами освіти: методології та теоретичні засади. Український педагогічний журнал. 2017. Вип. 4, С. 34-44. URL: <https://link-cut.com/uy3Z> (дата звернення 18.02.2021).

22. Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 603 с.

23. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика: колективна монографія/ Н.В. Безлюдна та ін.; за заг. ред. О.Л. Кірдан. Умань: Візаві, 2020. 290с. URL: <https://link-cut.com/w2Dp> (дата звернення: 05.03.2021).

24. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навчальний посібник. Київ: Знання, 2016. 365 с.

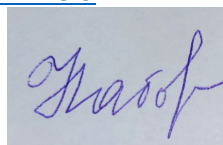
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Міністерства освіти і науки України – <https://mon.gov.ua/ua>
2. Сайт НАЗЯВО – <https://naqa.gov.ua/>
3. Веб-ресурс НУШ – <https://nus.org.ua/>
4. Український центр оцінювання якості освіти – <https://testportal.gov.ua/>
5. Портал освітян України Освіта – <https://osvita.ua/>
6. Портал освітян України Педрада – <https://www.pedrada.com.ua/>
7. Кращі практики управління освітою у громадах – <http://wiki.sklinternational.org.ua/contact/>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2156>

Набока О.Г. доктор педагогічних наук, професор

РПНД перевірена.
Методист НМВ
Демченко М.О.

